

---

20. Camilla Gunell (Indlæg)

Herr president, ärade nordiska vänner! Vi är inte katastrofresistent i Norden, så sa den danska författarinnan Hanne-Vibeke Holst när hon i Sveriges tv presenterade sin senaste bok Som pesten. Vi är inte katastrofresistent i Norden, fast vi lever som vi tror att vi skulle vara det i våra trygga nordiska samhällen. För våra samhällen är starka, rika och säkra i jämförelse med nästan alla andra länder i världen. Tilliten är stor och vi är trygga i vardagen. De flesta har en tro på att vi får leva långa liv i fred och trygghet. Ändå är ingen på jorden helt opåverkad av vad som sker på grund av klimatförändringar, ökade flyktingströmmar och digitaliseringens baksidor och utmaningar.

I en allt mer uppkopplad värld lämnar vi dagligen digitala spår efter oss som sparas i stora databaser, och som används till att påverka människor. Få oss att handla och konsumera, skapa behov och nya produkter och att påverka människors åsikter med fakta eller fake news. Vår integritet som självständigt tänkande individer, som medborgare, som konsumenter och väljare påverkas, tyvärr utan att vi ens alltid är medvetna om det. Små länder som enskilda individer, populationer, står ganska skyddslösa, som måltavlor. All denna information finns för dem som har tillgång till den för att sälja, men också för att påverka och manipulera på oönskade sätt.

Artificiell intelligens, logaritmer och information om miljarder av människors beteende ger dem som har tillgång till informationen en enorm bas för maktutövande och maktkoncentration. För oss som demokratiska länder måste vi lära oss förstå vad som sker. Tyvärr har vi sällan lagstiftning som är tillräckligt proaktiv, utan som kommer som en reaktion på

---

något som redan har inträffat. Därför är det viktigt att staterna och EU arbetar med frågorna kring cybersäkerhet och identifierar utmaningarna.

För vår egen säkerhet på jorden måste vi fortsätta arbeta för en tryggare värld och uppfylla FN:s 17 mål så att så få som möjligt har behov av att skada varandra. För ingen är osårbar. Vi är inte katastrofresistenta. Vi har lagt våra liv i digitala händer. Där har vi våra pengar, våra skatter, samhällstjänster, information om vår hälsa och bank- och personuppgifter. Allt finns där på nätet. Därför måste strukturerna och systemen vara säkra och motståndskraftiga.

Snart kan vi också rösta på nätet. Åtminstone kommer vi på Åland att införa e-röstning i och med nästa lagtingsval 2019. Till en början i liten skala för studerande och de som röstar från utlandet. För att sedan utvidga möjligheterna till att omfatta alla väljare från valet 2023. Vårt mål är förstås att skapa system som är verifierbara, som skyddar väljarnas integritet och datasäkerhet. IT-utveckling är så klart någonting som också vi vill vara med om. Och den ska ha, förstås, friheten att utvecklas så länge den inte hotar någon eller tar någonting från någon annan.

Vad vi menar med begrepp som cyberhot eller elektronisk krigsföring är inte helt klarlagt. De regler som finns måste utvecklas i relation till hur man hanterar till exempel ekonomisk brottslighet och hatbrott. Digitaliseringen behöver också nytolkningar och tillämpningar av redan gällande regler och internationella åtaganden. Man måste också diskutera hur FN-stadgan som talar om icke-inblandning av interna angelägenheter påverkar andra länders påverkan i demokratiska val och en mindre problembild.

Också den åländska demilitariseringen och reglerna kring beväpning och närvaro av militär måste diskuteras i ljuset av militärinformation i nätverk och i databaser. Samtidigt är det inte bra att leva i hot och på den defensiva planhalvan. Utvecklingsdrivna processer är oftast mer framgångsrika än känslodrivna. Internet är för oss, och särskilt för de unga ett fält av frihet och möjligheter, och de kontakter och kunskap som vi får via nätet kan vara fredsfrämjande snarare än ett medel för manipulation. Så våra förslag är att inte vara blåögda, men inte heller

---

rädda. Att lagstifta proaktivt, att säkra och trygga medborgarnas integritet, vara uppmärksamma på vem som äger informationen och värna det öppna samhället och public service. Tack herr talman.

Upplýsingar

Ræðunúmer

20

Gerð

Innlæg

Notandi

[Camilla Gunell](#)

Speaker role

Vicelandsråd, Åland, erhvervs- og miljøminister

Dagsetning

30.10.18 15:24